Κριτική θεάτρου

Στην πρεμιέρα του Εθνικού

Είχα την ελπίδα ότι στην πρεμιέρα του Εθνικού θα ρωτούσα στο διάλειμμα τον υπουργό κ. Βενιζέλο, γιατί ως τώρα αρνήθηκε - σε αντίθεση με άλλους πολιτικούς - να εμφανισθεί στην εκπομπή μου. Η λαϊκή ιλαροτραγωδία του Ντε Φιλίππο μου απάντησε έμμεσα και για την άρνησή του και για την απουσία του. Γιατί ο Ντε Φιλίππο όπως και στο Κύκνειο Ασμα του «Οι εξετάσεις δεν τελειώνουν Ποτέ» που μου εμπιστεύτηκε το 1983 για να το μεταφράσω, και να παιχθεί τελικά το 1992 από το Κρατικό Βορείου Ελλάδος, περίτρανα απέδειξε πως όλοι οι καριερίστικοι θώκοι περνούν ακριβώς γιατί η λαϊκή θυμοσοφία δεν ξεπερνιέται.

Ο Στέφανος Ληναίος, που ξεπέρασε το σύνδρομο των λιγοπρόσωπων έργων που σαν θιασάρχης ανέβαζε στο «Αλφα», αγκάλιασε δημιουργικά τη δραματουργική επεξεργασία των «εκατομμυριούχων» σαν σκηνοθέτης - πρωταγωνιστής. Η 30χρονη πολυσχιδής πείρα του Ληναίου επέβαλε αξιοκρατικά την ένταξή του στο δυναμικό της Κρατικής Σκηνής. Ο καλόκαρδος, τίμιος φαμελιάρης «Τζενάρο», πλάσθηκε από τον Ληναίο με ντόμπρα ανθρωπιά και σωστά εναλλασσόμενες ερμηνευτικές στιγμές - όπως και η ίδια η ζωή - χαράς και λύπης. Μοναδική μου επιφύλαξη για τον πρωταγωνιστή και σκηνοθέτη Ληναίο, η αχρείαστη προσπάθεια να προσδώσει με ερωτηματικό τόνο φωνής την ιδιόμορφη ναπολιτάνικη προφορά. Κάπως σκληρή για τόσο νεαρή Ναπολιτάνα, η «Μαρό» της Μαριάννας Τουμασάτου, και αντίθετα υπέρμετρα μπριόζος ο «Πέπε» του Γιώργου Τσιδιμή.

Οι «Σκουνίτσι», όπως είναι πασίγνωστα δημοφιλείς οι Ναπολιτάνοι φτωχοδιάβολοι του Ντε Φιλίππο, δεν είναι ούτε εξακολουθητικά μουτρωμένοι, αλλά ούτε και μόνιμα «γελωτοποιοί» της παρέας τους. Εξοχος στις δύο συγκινητικότατες σκηνές του σαν ξεπεσμένος αριστοκράτης ο Γιώργος Γεωγλερής, και απολαυστικά τραγικοκωμική η Ματίνα Καρρά, όταν αναρωτιέται αν είναι παρθένα... ή χήρα!

Το τρακ της Αφροδίτης

Η Αφροδίτη Γρηγοριάδου, παρά το τρακ της πρεμιέρας της σε ένα τόσο πρωταγωνιστικό ρόλο, ήταν και η αναγκασμένη να κάνει «μαύρη αγορά» μόνον για να θρέψει τα παιδιά της στον πόλεμο και η πιστή Πηνελόπη που και στην ειρήνη περιμένει να γυρίσει ο άντρας της. Ενας άντρας νεότερός της όπως ο Παύλος Ευαγγελόπουλος, που για υποψήφιος Ναπολιτάνος εραστής είναι κάπως ηπίων τόνων, δεν θα κάνει την «Αμάλια» - παρά το κερδοφόρο συνεταιρισμό τους - να «προδώσει το στεφάνι της».

Ο Χρήστος Μπίρος βγάζει πολύ γέλιο, έστω και αν σαν Μιλανέζος αστυνόμος δεν διαφέρει τόσο διαμετρικά με τους ευρηματικούς - μέχρι ψευτοκηδείας - Ναπολιτάνους.

Η «Πεπενέλλα» της Ειρήνης Λεοντάρη και η «Φορτουνάτα» της Νότας Παρούση, καλύπτουν γραφικά με την πείρα τους τη νεαρή ανεπάρκεια - σε πειστικότητα - της Χριστίνας Κουλουμπή και της Ολγας Ποζέλη, ενώ ο πάντα σωστός Χρήστος Γιάνναρης (Αμεντέο), πιστοποιεί πόσο καλοζυγισμένες είναι οι επιδόσεις του σαν «ρολίστας - ζεν πρεμιέ».

Ο Νίκος Σαριδάκης φιλοτέχνησε ευφάνταστα το λειτουργικό σκηνικό του πρώτου μέρους και τα φορέματα εποχής, αλλά δεν με ενθουσίασε ούτε με το τόσο γαλάζιο σκηνικό του δεύτερου μέρους ούτε με τα ανδρικά σακάκια και μπουφάν, που αναρωτιέμαι αν τα φορούσαν οι Ναπολιτάνοι του 1940.

Ρέουσα η μετάφραση της Αννας Βαρβαρέσου και εύστοχες οι μουσικές επιλογές του Ιάκωβου Δρόσου, αποδεικνύουν ότι «Οι εξετάσεις δεν τελειώνουν ποτέ» για τον Νίκο Κούρκουλο που τόσο ανιχνευτικά πλουτίζει τον «Ουρανό» του Εθνικού, με «Ασπέρια» που καθιέρωσε το Ελεύθερο Θέατρο με άθραυστα, καθόλου «γυάλινα» κριτήρια.